

Ikebana

Ma kedd van. Jó dolog kedden élni. Szeretem az üres keddeket, amikor át tudok nézni mindenben, ami lényeges, és a semmiségekben látom meg a hatalmaságot. Látom a halálra fagyott veréb szemében a meleg békét...

Vajon miért rágja a ceruzája végét? Mit láthat rajtam-bennem egy kopasz, ceruzáját rágó újságíró?

– Kezdhették, Fanni?

– Mit akarsz írni? Drámaszomjad van vagy mi? Kár, hogy Aurél meghalt, ő szívesen adott volna neked interjút.

– Te ölted meg őt Fanni.

– Igen, ez van. Különben most te sem lennél itt. Lényegtelen lennék számodra... Tudtad, hogy Aurélnak sok nője volt? Azt hitte, hogy ismeri őket. Valamennyit. Úgy teljes egészében a NŐT, a héját, magvát, levét, rostját... Ráfázott. Mert fogalma sem volt a nőkről... Valahol már a lelegején tudatta velem, hogy az ágyban neki én már semmi újat nem tudok mutatni... Nagyon fájt ez a mondat... Aztán hagytam, hogy csak úgy elmenjen mellett ez a kijelentés. Nagy hiba volt. Egy nagy frászt kellett volna lenyomjak neki. Attól kezdve meg se próbáltam bármit is alakítani az ágyba, mert ott volt az a mondat, és egy percre sem hagyott magamra. Felkancsargózott a többi fekete mondat mellé, és mint megannyi bitófa sorakoztak bennem. Mindig ott lógott valamelyik kijelentéshurok a lelkemen. És minden nap megfojtott bennem valamit.

– De Fanni, ezért még nem kell embert ölni.

– Ezért még nem. Még nem fejeztem be. Tudod, olyanok voltak a napjaim vele, mint a szalmavirágok. Szépek, színesek, csak szárazak. Mondtam már, hogy szeretem a szalmavirágokat?

– Nem. De az embereket nem is érdekl.

– Kár. Mert lényeges. Legalábbis nekem az. Aurél is elsiklott egy rakás lényeges dolog fölött. Azt hitte, hogy minden nő egyformán működik. Ami a szeretkezést illeti, az olyan volt, mint két párhuzamos egyenes, mindkettő egy irányba tartott, csak nem volt közös metszési pont. A lepedőzónáról ennyit. Hatalmasak ezek a sebek, ne tépdessük fel őket. Oké?

– Most mire gondolsz?

– A jobbulásra. Az élet csak úgy ér valamit, ha mindennap tudsz lépni egyet előre. Ha mindennap jobbulsz egy kicsit.

– Te léptél?

– Nem. Nem tudtam. Amíg nem ismertem Aurélt, nem tudtam kiabálni, veszekedni vagy odamondani valami sértőt. Ő aztán ki tudta hozni belőlem a sakált... Aurél olyan volt, mint a bogáncs. Mindig belém akasztott egy-egy szótüskét. Így szivárgott el a jóság. És sötét dac maradt a helyén. Aurél bogáncs volt reggel, bogáncs volt délben, délután és este is. Nem vette észre soha, hogy milyen mérhetetlenül szenvedek. Tőle, miatta, érte... Pedig valójában

mindig szerettem a bogáncsot. A katlankóró, a kékingő, a számartövis ősszel a legszebb... Tudtad, hogy szeretem őket?

– Nem. Nem tudtam.

– Nem baj. Az olvasókat úgysem ez érdekli. Nekik a lényeg kell. Meg a dráma. Egy keddi napon határoztam el, hogy megölöm. Amikor behajtott a fejét a lavórba, hogy lemossam a habot a hajáról... Igen akkor már színültig voltam kiordított és lenyelt fájdalommal...

– A férjednek te mostad a haját?

– Aha. Minden kedden és pénteken.

– Miért?

– Mert szeretett háritani. Aurél kövér volt és rest. A fürdőszobába csak szombaton raktam tüzet. Nyáron szerdán is. Más napokon lavórba rendeztük le az esti mosakodást. Amikor először kért meg, hogy mossam meg a haját, ledöbbsentem. Soha azelőtt ilyesmit nem hallottam, hogy egy egészséges ember haját valaki más mossa meg. Fura volt. Nekem ferdeségnek tűnt. De megmostam a haját minden kedden és pénteken... Különböznélünk ilyen ferdeségekkel. A „mi nem örülünk két malomba” szlogen mellett külön kaszszán voltunk. Én pénzem, te pénzed... Odahaza én nem ezt láttam. Volt úgy, hogy én fizetem a benzint tankolás-kor. A tűzifát fifti-fifti alapon fizettük. Tudtam, ezek a dolgok nem természetesek, nem magától érthető dolgok. De elfogadtam. Mert van bordó, narancs-sárga és kék búzakalász. Nem természetes, de van. Talán még szép is. Én jobban szeretem a színezetlen búzakalászatokat.

– Szép, ahogy elmondod ezeket. Aurélnak is elmondtad?

– Nem. Neki nem lehetett. Nem szeretete hallgatni, amiket beszélek.

Idegesítette. Mindenre azt mondta, „unom már ezt a lejárt lemezt”. Talán a legelején szeretete hallgatni a hangomat, talán csak úgy mondta azt is. Nem tudom. Reggelente egy durva megjegyzéssel az élettől is elvette a kedvem, délben kikövetelte, hogy hagyjam békén, este a tévé előtt hallgatni kellett. Sok-sok gátat emelt. Gátlások garmada született meg és burjánzott el bennem. Talán ha kibeszélhettem volna magamból... Bárkinek. De meglehet, hogy akkor is megtettem volna...

– Fanni, de miért épp azon a kedden?

– Úgy jött. Döntöttem és megtettem. És soha nem gondolkoztam azon, hogy miért pont kedden és nem pénteken. Az a perc a szabadság visszahívása volt.

– De öltél Fanni.

– Igen. Öltem. Ezt akartad hallani? Igen. Így is lehet mondani... Annyira akartam azt az elveszett békét. Hát visszavettem. A világ legrövidebb harca volt. Talán két és fél perc. Sok víz volt abban a lavórban. Sok víz és sok hab. És sok-sok elfojtott fájdalom-erő az ujjaimban. Valami furcsa erővel nyomtam bele a fejét a lavórba... Én csak az apró buborékokat néztem a víz tetején. Mi rosszat tettem? Csak megmostam a férjem fejét és visszavettem a békémet. Ennyi. A buborékocskák játszadoztak. Olyanok voltak, mint egy virágcsokorban a fehér kis rezgők. Mindig csodáltam ezeket a kis rezgőket... Ő nem tudta. És még annyi mindent nem tudott rólam. Valójában nem is ismert engem...

– Testileg is bántalmazott?

– Hogy vert-e? Nem. Még nem. És itt a még szón van a hangsúly. Azt nem akartam megvárni.

– Mit gondolsz, hány évet fogsz ezért kapni?

– Fogalmam sincs. Azt hiszem, nem is érdekel. Az elmegyógyászok még kutakodnak. Számomra nem az idő a lényeg. Húsz év vagy két és fél perc. Mindegy, csak ott legyen a béke... Egy nő több mint gondolnátok. Azért nő, mert ezt tudja. Soha se becsülj le egy nőt! Azt ajánlom, ezt írja rá minden férfi a tenyerére, különösen azok, akik a feleségükkel mosatják a hajukat.

– Mit gondolsz, Fanni, mit fogsz odabenn csinálni?

– A börtönben? ... Ikebanákat. Szeretem az ikebanákat. Ezt ne írd le! Ez nem lényeges. Másoknak nem. Inkább azt írd, hogy szeretek élni. És hogy élni csak békében érdemes. Igen, szeretek élni. Kedden is. Üres kedden jó elejteni a lényeges dolgokat, és elkapni a lényegtelen... Látni a halálra fagyott veréb szemében a meleg békét... Meg a színes ikebanákat.

Befáradás

– Ma menjen ki a romatelepre, beszélgessen el velük, aztán készítsen egy helyzetjelentést! Leginkább a hátrányos helyzetűek érdekelnek. Majd számoljon be, hogy mit tapasztalt! – aggatja rám arrogáns modorral nyers utasításait az igazgató.

– Dá... Dá... Dá...

Most mit keckeckedjek vele? Tiltakozzak? Egyes személyekre ildomosabb mindent ráhagyni. Sűrű igelésekkel elfogadom a kérését. Dá... Kimegyek. Dá... Elbeszélgetek. Dá... Dokumentálok.

Először a kutyák vesznek észre. Így utólag ötlik fel bennem, mégiscsak jó lett volna a gumicsizma. És elkezdenek sprintelni felém. Az életöszton azt diktálja, hogy sikítanom kell. Folyamatosan torokból-tüdőből visítok. Átvisítok a kutyaugatásokon, át a vicsorgó fogak fehérjén, a kutya kör közepén, egyre csak visítok egészen a „hééé Mambóig”. Mert a „hééé Mambótól” a kutyák elhallgatnak, s

szép rendben visszakullognak a házak felé.

Túljutva a kutyavámon remegő lábakkal közeledek az első házhoz. A családfőnek köszönhetem a kutyák visszatérítgetését. Rikító sárga pálmafás ingben szívélyesen kiabálja felém:

– Nem kell ezektől félni, nem harapnak... A se tom, az hogy lett, de a tavaly a Mambó az megharapta az ovónét. Lehet, mert gádzsó vót... Jó, hogy most itthun vagyunk. Ide tessék befáradni! Héjjj! Itt a tantónéni!

Most már tudom miért támadtak rám a kutyák. A gádzsóságom miatt.

Befáradok.

Gronyok a nappaliba tessékel, mert a teraszon szülinapi buli van az egyik „pulyának”, és ott nem lehet rendesen beszélgetni. A fél falat eltakaró gigantikus plazmatévé hangtalanul vibrálja be a helyiséget, a sarok ülőgarnitúra teljesen elterpeszkedik a szűkös nappaliban. A puha, hosszúszájú szőnyegbe bokáig süppedek. A tekintetemmel fi-

noman kutakodok. Keresem a hátrányos helyzetről árulkodó bárminemű jeleket.

Gronyék hűsítővel kínál. A sarokba a metálszürke hűtőszekrény a plafonig ér. Kitérja az ajtaját, fitogtatva a bő vászlasztékot.

– Ha már befáradott mihozzánk, mit tőcsek? Kicsi ez a kéró, oszt mik meg sokan vagyunk. Éccaka pusztulunk el a melegtől. De jövőre lesz mán klímám is... Magáho mék jár? Az Ármándó? Lásó pujáro? (Jó gyerek?) Vagy mit csinált? Minek jött vizitálni?

Most mondjam azt, hogy jelentést írok a szegénységről? Vagy életszínvonal-felmérést végzek? Szíven ütné...

– Az igazgató küldött. Maguk itt a legnépesebb család. Sok a gyerek... Kilenc... Arra kíváncsi, hogy a körülmények optimálisak-e?

– Azok há. Optikálisok. Láthattya. Csak sok a pulya, há. Kilenc... Mik a nagy családot szeressük... Írja oda... Gronyék primán él... a kéró teccetős... az asszony még futópadot is kapott.

– Tényleg?

– Há. Hazajöttem Olaszból, látom, hogy kövér, aszongya nem állapotos, hanem magas a koreszteromja... én azt nem toom mi, de asszongya, az orvos monta, a futópad majd leveri. Oszt vettem neki futópadot. Tíz perc után nagyon ki van túle. Csatakosra izzad, mint a lú... Inkább ne írja oda ezt a futópadot!

Hatalmas robajjal meg egy nagy tortával vágat be a felesége.

– Ép terülad beszélék, Rozálíja. A városrul hozták a tortát. Rendeléses.

A teraszon elszabadul a zsúr-örület. Gronyék szerint ezt látni kell, és maga előtt tessékel ki a teraszra. Ő az egyetlen, aki figyel rám, a többi rám se

hederít. Maximumon dübörög a zene, egymás után durrannak ki a színes lufik, én is beletapsolok a szülinapos dalba, Gronyék meg a tortás fotózáshoz ragaszkodik. Hát legyen. Beállok a Rozálíja hátához. Magamban tényként megállapítom, hogy nem sok időt ölt bele a fitneszbe, szinte teljes takarásba vagyok.

A nappaliba visszatérve megint le kell ülnöm, mert Gronyék nem tágít, a tortát mindenképp meg kell kóstolnom.

– A tortárul írhat... Shrek meg a Szamár van rajta. A rajzfilmbül. Így komándáltam. Kóstolja csak meg, tantónéni! Belül maszkarapónés krém van. Láttá vóna csak a cukrászgórénak, hogy fennakadt a szeme, mer ott helybe euróval fizettem.

És valóban finom. Megkapom a Szamár fél fülét. A mascarpone krémsajt tejszínnel és barackdarabokkal... Hát mit mondjak? Egy ízcsoda. Gronyék az arcomat látva ragyog a boldogságtól. A tényéromon csak a szürke marcipán számárfül marad.

– Most bemutatom a pulyakuckót meg a hálót. Hogy lássa a körülményeket...

A gyerekszoba csupa ágy. A plafonig. Tarka virágmintás takarók borítják az ágyakat. Mint egy kert virágágyásokkal. A hálósza már kevésbé zsúfolt. A nagy franciaágy mellett az éjjeliszekrényen egy lámpa áll. Giganagy ez is. Rengeteg vékony üvegpálcikából áll, és az Eiffel-torony kicsinyített mása. Káprázatos, amikor a meggyúl benne az égő.

– Akkor Párizsba dógoztam... Monták a többiek, „ne vedd meg, Gronyék, mer ez ripityóra török hazáig!” Három fürdőtürülközőbe csavarva hoztam haza... Az ölembe... Mint egy pulyát. Úgy hoztam Rozálíjának...

A múlt fénye, 2022

Egy hétig idejárt az összes cigány. Lámpanézőbe. Mer ilyet egyik se skubizott odáig. De csak az ajtóból nézhették... Mer ez Párizs pompássága... Megírhattya. Amikor a körülmények-rül kell raportáljon.

A nappaliba állok megint, épp elköszönnék, amikor a gyerekek mint megbolydult zúgó darazsak rontanak be a szobájukba, a fürdőbe, a hálószobába. Visítva kergetik egymást tejszínhabos arccal, ragacsos kezekkel. Gronyek át kiabál az elinaló fejek felett.

– Mi eszt szeressük... Láttya?... Ez az élet...

Még mondana valamit. De egy irdatlan csattanás, pillanatnyi szilánk-zaj. Aztán csend. Felkaszabolható vastag csend. Gronyek mozdul meg, de csak egy lépést a hálószobáig.

– Mit futtogáltok mind itten?...

A küszöbön a torkára dermed a hang. A parkettán a pozdorjára tört üveg Eiffel-torony megszámlálhatatlan szilánkjai csillannak. KacsARINGÓS káromkodást serceget el, aztán rárivall a gyerkőcökre.

– Húzzatok innen kifelé mind! Mán befáratam tületek!

Nyakukat behúzva sullárogznak egymás után vissza a teraszra, s behallik

ahogy Rozália osztogatja a taslikat. Gronyek a földön térdel. A szilánkon. Aztán felvesz onnan valamit, és odajön hozzám. Az arcán lassan folynak le a könnyek.

– Kámpec lett az Eiffel-torornak... Odalett Párizs pompássága... Meg nem ölhetem egyiket se... Csak elevenek na. Ez a darab egybe maradt. A teteje... Magának adom... Az iskolába maga a pulyák anyja. Tudom, hogy szereti őket... Lássá, mi ilyenek vagyunk, mifelettünk mindig kék az ég.

Ha tiltakoznék vagy visszautasítanám az ajándékát, megsérteném. Megköszönöm és a táskámba teszem. Gronyek kikísér. Mosolyog. Mambó megnyalja a kezemet. Ebhaverkodás...

Hétfőn benyit az osztályba az igazgató.

– Doamná Kovács, megint novellát írt. Ezt a Gronyeket maga találta ki?

A tekintete a katedrára esik, ahol a délelőtti napfényben csillog az Eiffel-torony teteje.

– Vegye úgy, hogy nem szóltam semmit. Elfogadom a novellát is. Egy másolatot adjon le a titkárságon! Tanítás után fáradjon be az irodámba!

– Dá... Befáradok.